

Διήμερη εκπαιδευτική επιμόρφωση καθηγητών/τριών Οικιακής Οικονομίας
Θέμα: Δημιουργία και Βελτίωση Κοινωνικού Εαυτού
στο μάθημα της Αγωγής Υγείας/ Οικιακής Οικονομίας

Αναφορά και κύρια συμπεράσματα

Με απόλυτη επιτυχία στέφθηκε η διήμερη εκπαιδευτική επιμόρφωση, που πραγματοποιήθηκε στις 28 και 29 Ιανουαρίου 2015, με θέμα: Δημιουργία και Βελτίωση Κοινωνικού Εαυτού στο μάθημα της Αγωγής Υγείας/ Οικιακής Οικονομίας. Διοργανωτές της διήμερης επιμόρφωσης ήταν το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και άλλους φορείς.

Η εν λόγω επιμόρφωση πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, στο πλαίσιο των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων του μαθήματος της Αγωγής Υγείας/ Οικιακής Οικονομίας, και έλαβαν μέρος όλοι/ες οι καθηγητές/τριες Οικιακής Οικονομίας Μέσης Εκπαίδευσης των επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Ελεύθερης Αμμοχώστου.

Η θεματική της επιμόρφωσης αναπτύχθηκε με βάση την **Ενότητα 3: Δημιουργία και Βελτίωση Κοινωνικού Εαυτού** του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας. Η Ενότητα αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου στο μάθημα της Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας και στοχεύει στην καλλιέργεια θετικών στάσεων/σχέσεων, στη διαμόρφωση συμπεριφορών του ατόμου μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινότητα, καθώς και στην ανάπτυξη διαπροσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και στην αποδοχή και στον σεβασμό της διαφορετικότητας. Η Ενότητα αποτελείται από τις υποενότητες: 3.1.: Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία, 3.2.: Ανάπτυξη Κοινωνικών Δεξιοτήτων και Σχέσεων και 3.3.: Διαπολιτισμικότητα - Αποδοχή και Διαχείριση Διαφορετικότητας.

Οι εκπαιδευτικοί της Οικιακής Οικονομίας είχαν την ευκαιρία να εφαρμόσουν, με την καθοδήγηση επιμορφωτών, διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αφορούν στη συγκεκριμένη θεματική Ενότητα, καθώς επίσης και να ενισχύσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους για τη διαχείριση ζητημάτων που αφορούν στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.

Συγκεκριμένα, στις 28 Ιανουαρίου 2015, αφού απηύθυναν χαιρετισμό η Επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης για την Οικιακή Οικονομία, κα Εύα Νεοφύτου και ο Αντιπρύτανης του Ακαδημαϊκού Προσωπικού και Έρευνας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας Καθηγητής Κωνσταντίνος Φελλάς, ακολούθησαν δύο ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις. Η πρώτη παρουσίαση έγινε από τη Δρα Χριστιάνα Κούτα, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, με θέμα: Δημιουργία και βελτίωση κοινωνικού εαυτού: Η σημαντικότητα και η τεκμηρίωσή της στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας. Η δεύτερη παρουσίαση έγινε από την κα

Δώρα Γεωργίου, ερευνητική συνεργάτιδα στο Εργαστήριο Κλινικής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η κα Δώρα Γεωργίου ανέπτυξε τον ρόλο της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στη διασφάλιση της σεξουαλικής υγείας των εφήβων.

Ακολούθησε συζήτηση όπου τόσο οι δύο ομιλήτριες όσο και η Επιθεωρήτρια του κλάδου της Οικιακής Οικονομίας, έδωσαν διευκρινίσεις σε σχέση με τον ρόλο των εκπαιδευτικών Οικιακής Οικονομίας στα διάφορα ζητήματα που αφορούν στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία των εφήβων.

Στις 29 Ιανουαρίου 2015 ο καθηγητής Κωνσταντίνος Φελλάς παρουσίασε το θέμα: Δόμηση σεξουαλικής ταυτότητας. Στη συνέχεια διεξήχθη ενδιαφέρουσα συζήτηση στην ολομέλεια.

Εκτός από τις παρουσιάσεις των αξιόλογων ομιλητών και συνεργατών, πραγματοποιήθηκαν, κατά τη διάρκεια και των δύο ημερών, βιωματικά εργαστήρια όπου οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν την Οικιακή Οικονομία, με την καθοδήγηση των επιμορφωτών εφάρμοσαν δραστηριότητες βάσει της προαναφερθείσας διδακτικής Ενότητας.

Τα βιωματικά εργαστήρια, εφαρμόστηκαν από τους/τις ακόλουθους/ες επιμορφωτές /τριες:

- Επαμεινώνδα Επαμεινώνδα, Ειδικός Επιστήμονας, Εκπαιδευτικό Προσωπικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
- Καψού Μαργαρίτα, Συνεργάτιδα Κυπριακού Συνδέσμου Οικογενειακού Προγραμματισμού, Υπεύθυνη Ψυχολογικής Στήριξης, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Παπαγεωργίου Κωνσταντίνο, Εκπαιδευτικό, Συντονιστή «Ασπίδα κατά της ομοφοβίας στην εκπαίδευση», Εκπαιδευτή ενηλίκων
- Παρπέρη Δημήτρη, Εκπαιδευτή Κυπριακού Συνδέσμου Οικογενειακού Προγραμματισμού, Φοιτητή Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Νεάπολης
- Χαραλάμπους Γεωργία, Υποψήφια Διδάκτωρα, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
- Καζέλα Αργυρώ, Λειτουργό Αναλυτικών Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
- Λοΐζου Δέσπω, Σύμβουλο Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- Λουκαΐδου Σύλια, Λειτουργό Αναλυτικών Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Προκειμένου να επιμορφωθούν σε βάθος οι συμμετέχοντες, οργανώθηκαν επτά (7) ομάδες βιωματικών εργαστηρίων την πρώτη μέρα και οκτώ (8) ομάδες τη δεύτερη μέρα. Οι δραστηριότητες κάλυπταν πτυχές που αφορούν σε θέματα σεξουαλικότητας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης, αποριών εφήβων και τρόπων διαχείρισής τους, σεξουαλικής ταυτότητας και σεξουαλικού προσανατολισμού, διαφορετικότητας και σεβασμού, ενημερωμένης συγκατάθεσης. Στις ομάδες βιωματικών εργαστηρίων συμμετείχαν *rapporteurs*, οι οποίοι παρουσίασαν, στο τέλος της κάθε μέρας, τα κύρια συμπεράσματα των εργαστηρίων.

Η διήμερη επιμόρφωση ενδυνάμωσε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να κατανοήσουν σε βάθος τα πιο πάνω θέματα, αφού αυτά παρουσιάστηκαν από αξιόλογους συνεργάτες, με πολύχρονη πείρα και δράση, οι οποίοι έχουν παραγάγει ένα σημαντικό έργο στα πεδία αυτά. Σημαντικός ήταν και ο ρόλος των ειδικά εκπαιδευμένων επιμορφωτών σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των εφήβων.

Τα κύρια συμπεράσματα, βάσει της ανατροφοδότησης των συμμετεχόντων αλλά και των *rapporteurs*, ήταν:

- Η έκφραση ικανοποίησης από τους εκπαιδευτικούς του κλάδου της Οικιακής Οικονομίας για το περιεχόμενο της διήμερης επιμόρφωσης. Δήλωσαν ότι αποκόμισαν θετικές εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες τόσο στο γνωσιολογικό όσο και στο πρακτικό μέρος. Το περιεχόμενο των ομιλιών ήταν πολύ χρήσιμο, καθώς τόσο κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων όσο και στη μετέπειτα συζήτηση προτάθηκαν κατάλληλες δραστηριότητες που θα μπορούσαν οι εκπαιδευτικοί Οικιακής Οικονομίας να εφαρμόσουν στις τάξεις του Γυμνασίου όσον αφορά στην διαχείριση της συγκεκριμένης Ενότητας.
- Η συνειδητοποίηση από μέρους των εκπαιδευτικών της σημασίας της εφαρμογής βιωματικών δραστηριοτήτων όχι μόνο στην προτεινόμενη Ενότητα, αλλά σε όλες τις ενότητες του αναλυτικού περιεχομένου του μαθήματος της Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας στο Γυμνάσιο, όπως αυτό εκφράζεται από τη φιλοσοφία του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας.
- Η ενδυνάμωση του ατόμου ως πολίτη σε ένα κοινωνικοοικονομικό συγκείμενο, αφορά στην εκπαιδευτική πράξη, στην ενθάρρυνσή του για αναστοχασμό, κριτική σκέψη και στοχευμένη δράση για δημιουργία συνθηκών υγείας για όλους. Στα πλαίσια του αναλυτικού περιεχομένου του μαθήματος της Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας, οι μαθητές/τριες προβληματίζονται και ερευνούν με κριτική διάθεση την πολυπλοκότητα και την αλληλεξάρτηση ποικίλων παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία του ατόμου. Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας ενθαρρύνουν τη δραστηριοποίηση και την ενεργό συμμετοχή (ατομικά και συλλογικά), έτσι ώστε να βελτιώνουν τις συνθήκες υγείας, τις πρακτικές, τις επιλογές ή τις προοπτικές τους σε διαφορετικά επίπεδα: οικογένεια, σχολείο, κοινότητα, πόλη και ευρύτερα.
- Η κατάθεση εισηγήσεων και απόψεων, κατά τη διάρκεια της διήμερης επιμόρφωσης, τόσο από τους ομιλητές όσο και από τους συμμετέχοντες. Αυτές θα ληφθούν υπόψη κατά την αναθεώρηση του περιεχομένου της προαναφερθείσας Ενότητας. Ικανοποίηση εκφράσθηκε τόσο για το έντυπο υλικό που διανεμήθηκε όσο και για την όλη οργάνωση της διήμερης επιμόρφωσης.

- Η έντονη ανησυχία τόσο των παρουσιαστών όσο και των συμμετεχόντων για τη δυνατότητα εφαρμογής των προτεινόμενων δραστηριοτήτων, με σκοπό την υλοποίηση των δεικτών επιτυχίας της Ενότητας, καθώς ο χρόνος που προσφέρεται δεν είναι ικανοποιητικός. Θεωρούν σημαντικά για τους έφηβους τα θέματα αυτά, και εισηγούνται όπως αυξηθούν οι διδακτικές περίοδοι του μαθήματος, όπως άλλωστε εισηγείται και το ίδιο το Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Οι καθηγητές/τριες Γυμνασίων και Λυκείων που υπηρετούν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου θα συμμετάσχουν στην ίδια επιμόρφωση στις 5 και 6 Μαρτίου 2015, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Λεμεσού.

Τα τελικά πορίσματα και συμπεράσματα της επιμορφωτικής αυτής δράσης θα ανακοινωθούν, αφού πραγματοποιηθεί η διήμερη επιμόρφωση στη Λεμεσό. Οι δραστηριότητες και οι παρουσιάσεις των ομιλητών θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και θα περιληφθούν στο εκπαιδευτικό υλικό των εκπαιδευτικών της ειδικότητας της Οικιακής Οικονομίας.

Σύλια Λουκαΐδου

Λειτουργός Αναλυτικών Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας/Οικιακής Οικονομίας
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
(εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής)